

Revisorernas redogörelse för år 2010

Bilaga 1

Vi har utfört vår granskning enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, fastställt revisionsreglemente samt de lagar och förordningar som berör revisionens verksamhet.

Revisorerna granskar *årligen*, i den omfattning som följer av god revisionsred, *all verksamhet* som bedrivs inom nämnderna. Genom lekmannarevisorerna granskar revisorerna även den verksamhet som bedrivs i de kommunala företagen.

Målet med revisorernas arbete är ansvarsprövningen d.v.s. revisorernas bedömning i frågan om ansvarsfrihet som lämnas till kommunfullmäktige inför deras årliga ansvarsprövning och beslut. Granskningsuppdraget är medlet att nå fram till denna ansvarsprövning.

En viktig och grundläggande del i revisionsprocessen är planering av revisionsinsatserna. Utifrån en genomförd väsentlighets- och riskanalys har en revisionsplan upprättats.

Följande granskningar har utifrån antagen revisionsplan genomförts under året:

Nämndernas och styrelsens ansvar för ledning, styrning, uppföljning, utvärdering och kontroll – ansvarsutövande

Nämnder och styrelsen har ansvar för att skapa förutsättningar för en ändamålsenlig och säker verksamhet genom aktiva beslut. Vi definierar begreppet ansvarsutövande som nämndens aktiva åtgärder för att styra, följa upp, utvärdera och kontrollera verksamheten.

I årets granskning har inriktningen varit att utreda vilka förutsättningar nämnderna och enskilda ledamöter har att ta ansvar utifrån gällande lagstiftning och hur ansvarstagandet fungerar i praktiken. Särskilt fokus har ägnats åt vilka risker som förknippas med verksamheten, kommunens styrdokument, processer, ekonomi, medborgare samt kommunens utveckling/framtid. Dessutom har nämndsspecifika frågor diskuterats vid sammanträde med kommunstyrelsen, socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden, kultur- och fritidsnämnden samt plan- och byggnämnden.

2010 års bokslut och årsredovisning

Granskning av årsredovisningen syftar till att pröva om denna ger en rättvisande bild av resultatet och den ekonomiska ställningen per den 31 december 2010 samt om upplysningar lämnats om händelser av väsentlig betydelse.

Vi har granskat om en analys skett av verksamhetens utfall i kvalitativa och kvantitativa termer. Våra synpunkter efter granskning av årsredovisning lämnas i separat rapport som bifogas revisionsberättelsen.

Förvaltningsberättelse

Vi bedömer att förvaltningsberättelsens översikt och upplysningar i all väsentlighet överensstämmer med kraven i KRL.

Investeringsredovisning

Vi bedömer att investeringsredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av årets investeringar.

Driftredovisningen

Vi bedömer att driftredovisningen i all väsentlighet ger en rättvisande bild av hur utfallet förhåller sig till fullmäktiges budget. Likt tidigare år anser vi att informationsvärdet skulle öka om det till kommande år redovisades föregående års utfall gentemot budget.

Balanskravsavstämning

Vi instämmer i kommunens bedömning av att balanskravet har uppfyllts.

Balanskravsavstämningen redovisas i förvaltningsberättelsen. Det justerade resultatet uppgår till 19,9 mnkr. Hänsyn har tagits till realisationsvinster minus 1,2 mnkr.

God ekonomisk hushållning

Utifrån åiterrapporteringen i förvaltningsberättelsen bedömer vi att de finansiella målen uppnås i och med resultat- och ställning 2010.

Utifrån åiterrapporteringen i förvaltningsberättelsen bedömer vi att målen för verksamheten har uppnåtts.

I budgeten för 2010 redogörs under rubriken ”God ekonomisk hushållning” att kommunen sedan 2007 tillämpar systemet för Balanserad styrning fullt ut. I budget 2010 förklaras det så här: *”Det innebär att Kommunfullmäktige för samtliga nämnder, med övergripande fokusområden som grund, fastställer inriktningsmål för verksamheten. Nämnderna bryter sedan ner dessa inriktningsmål i resultatmål för de olika verksamhetsområdena. Samtliga mål inom systemet för balanserad styrning har i större eller mindre omfattning betydelse för god ekonomisk hushållning.”*

Nämndernas redovisning av sitt uppdrag

I nämndernas verksamhetsredovisning redovisas utöver måluppfyllelse en resultaträkning och olika verksamhetsmål för perioden 2007-2010.

Vi anser att nämndernas redovisningar i stort sett redovisar utfallet av årets verksamhet i förhållande till fastställda mål och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Revisionen bedömer att redovisningen av nämndernas verksamhet är strukturerad på ett sådant sätt att den är relevant och svarar mot de mål som framgår av budget 2010. Dock saknar vi en sammanfattande bedömning som klargör att samtliga nämnder i olika grad rör sig i rätt riktning mot sina mål.

Resultaträkningen

Vi bedömer att resultaträkningen uppfyller KRL:s krav och i övrigt är upprättad i enlighet med god redovisningssed. Därutöver har kommunen upprättat en resultaträkning för verksamheten i enlighet med lagstiftningens krav på särredovisning av affärsdrivande verksamhet.

Balansräkningen

Vi bedömer att balansräkningen i allt väsentligt ger en rättvisande bild av tillgångar, avsättning, skulder och eget kapital.

Balansräkningen är uppställd enligt KRL och omfattar tillräckliga noter.

Bilagor och specifikationer till balansräkningens poster måste förbättras till kommande år för att möjliggöra granskning och verifiering.

Kassaflödesanalys

Vi bedömer att kassaflödesanalysen redovisar kommunens finansiering och investeringar. Noter finns i tillräcklig omfattning och överensstämmelse finns med motsvarande uppgifter i övriga delar av årsredovisningen.

Sammanställd redovisning

Vi bedömer att den sammanställda redovisningen ger en helhetsbild av kommunens ekonomiska ställning och åtaganden. År 2009 utgav Rådet för Kommunal Redovisning en rekommendation som behandlade gemensam förvaltningsberättelse och sammanställda räkenskaper. Kommunen har till stora delar följt rekommendationen men kan till kommande år komplettera förvaltningsberättelsen enligt RKR 8.2.

Delårsrapport januari-augusti 2010

Syftet med granskningen är att ge kommunens revisorer ett underlag för sin bedömning av om delårsrapporten är upprättad i enlighet med lagens krav och god redovisningssed samt om resultatet är förenligt med de mål som kommunfullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i den bedömning som de avlämnar till kommunfullmäktige i samband med att delårsrapporten behandlas.

Delårsrapportens resultat per 2010-08-31 uppgår till 5,2 mnkr. Fullständig periodisering av intäkter och kostnader har inte skett i delårsrapport per 2010-08-31 men har beaktats i årets prognos.

Utifrån genomförd granskning gör vi följande bedömning av kommunens delårsrapport:

- Vi har i vår granskning inte funnit något som tyder på att de prognostiserade resultaten är oförenliga med de finansiella målen som fullmäktige fastställt i budget 2010.
- Revisionen kan inte göra en bedömning av om verksamhetsmålen kommer att uppfyllas. I rapporten framgår inte kommunens egen bedömning av måluppfyllelse. Revisorerna bedömer att angivna åtgärder för måluppfyllelse inte är tillräckligt tydligt angivna. Det framgår endast att det pågår aktiviteter som stödjer måluppfyllelse.
- Bedömningen görs att kommunen kommer att uppfylla lagens krav 2010 om ett positivt resultat.

Fördjupade revisionsprojekt

Revisorerna har under år 2010 genomfört fördjupade projekt enligt följande:

IT-granskning

Revisorerna har genomfört en uppföljning av tidigare granskning av IT-säkerheten. Granskningsobjektet är i första hand kommunstyrelsen. Kommunens IT-stöd är av stor betydelse på olika sätt. Den moderna informationsteknologin ger möjligheter till att höja kvalitet, säkerhet och effektivitet i verksamheten, sprida och öka tillgängligheten till

information mm. Inom många områden är det idag självklart att IT är en förutsättning för att aktiviteter och processer skall fungera. IT blir en viktig del i verksamheten.

Utifrån gjorda intervjuer och dokumentgenomgång anser vi att granskningen har visat att kommunstyrelsen fastställt en åtgärdsplan utifrån de förbättringsområden som identifierades vid granskningen 2008 vilket vi bedömer vara tillfredsställande. Vi rekommenderar kommunstyrelsen att fortlöpande revidera planen vid de tillfällen genomförande av åtgärder inte kommer till stånd enligt tidplan.

Vi rekommenderar också kommunstyrelsen att göra en ekonomisk planering utifrån de åtgärder som ännu inte är vidtagna.

Kontanthantering

Hantering av kontanta medel ger upphov till många riskfyllda moment. Det är av största vikt att försäljningsverksamhet har tillfredsställande rutiner avseende avstämning, redovisning, förvaring och banksättning av kontanter. Syftet är att granska om den kontanta försäljningsverksamheten har tillfredsställande rutiner avseende redovisning, insättning av kontanter samt avstämning för att därigenom säkerställa en god intern kontroll.

Granskningens revisionsfråga har varit:

Är tillämpningen av rutinerna för hanteringen av försäljningsverksamhet tillräckliga och ändamålsenliga ur ett intern kontroll perspektiv?

Revisionen anser att tillämpningen av rutiner för kontant försäljningsverksamhet inte är tillräckliga och ändamålsenliga, i alla avseenden, ur ett intern kontroll perspektiv. Kommunstyrelsen bör tillse att en översyn görs av bl.a. riktlinjer, kassarapporter, kassaansvar och rutiner för redovisning till såväl banken som ekonomikontoret. Därutöver bör kommunstyrelsen tillse att kommunens riktlinjer är kända inom samtliga verksamheter där kontant försäljningsverksamhet förekommer. Det är viktigt att revisionens synpunkter i rapporten beaktas för att stärka den interna kontrollen inom detta område.

Ovanstående bedömning baseras främst på följande iakttagelser:

- En översyn av kommunens riktlinjer avseende hantering av kontanta medel bör göras för verksamheterna.
- Kommunens riktlinjer är inte kända inom samtliga granskade enheter.
- Kassaansvarig person ska utses och ansvaret ska dokumenteras. Vid överlåtelse ska detta ske via kommunens ekonomikontor.
- Det finns inte dokumenterade kassaavstämningsrutiner inom merparten av de granskade enheterna.
- Vid granskningen konstaterades differenser.

- Kommunala redovisningslagen följs inte vad avser kontanta in- och utbetalningar.
- Beslutsattest har skett avseende egna utlägg inom en av de granskade enheterna.
- Inom en enhet sker nettoredovisning och kvitton för inköp och försäljning saknas
- Rutiner vid värdetransporter bör ses över bl.a. ur arbetsmiljösynpunkt.

Lönehantering

Granskningen har inriktats på ett antal kontrollmål rörande bl.a. ologiska personnummer, avvikande ålder och dubletter. I lönerutinen hanteras stora informationsmängder och stora belopp. Därför är det väsentligt att rutinen fungerar på avsett sätt.

Den sammanfattande bedömningen är att hanteringen av löner, utifrån kontrollmålen, är över lag tillfredställande och ändamålsenlig. Det finns dock en del moment i hanteringen som bör förbättras. Därför är det viktigt att revisionens synpunkter beaktas för att stärka den interna kontrollen inom detta område.

Validering av indata

Avvikande värden

För att bidra till en god intern kontroll avseende utbetalningar av större belopp krävs goda avstämningsrutiner för att kontinuerligt följa dessa transaktioner. Revisionen anser att verksamhetsansvariga ska tillse att kontroller sker via de analyslistor som finns att tillgå per månad. Det är även viktigt att underlag till löneutbetalningar inlämnas månatligen för att kostnaderna ska belasta rätt år och att felperiodisering ej ska ske.

Avstämning transaktioner mot personalregister

Revisionen har inget att erinra på denna punkt.

Avvikande ålder

Revisionen anser att bevakningsrutiner för personer under 16 år och över 67 år ska finnas. I övrigt har revisionen inget att erinra på denna punkt.

Granskning av höga månadslöner

Revisionen anser att anställningsavtalen ska undertecknas av både arbetsgivare och arbetstagare för att säkerställa att överenskommelsen godkänts av båda parter. I övrigt har revisionen inget att erinra.

Bonus/provision

Revisionen har inget att erinra på denna punkt.

Dubletter

Revisionen har inget att erinra på denna punkt.

Ologiska personnummer

Revisionen har inget att erinra på denna punkt.

Anställda med flera anställningsnummer

Revisionen har inget att erinra på denna punkt.

Transaktioner för nyckelpersoner

Det är viktigt att underlag till löneutbetalningar inlämnas månatligen för att kostnaderna ska belasta rätt år och att felperiodisering ej ska ske.

Beslutsattestanten ska vara behörig och får ej verkställa beslutsattest avseende egna verifikationer. Principen för beslutsattestering är att beslutsattestanten inte får vara jävrig.

Övertidsskulden

Det är inte tillfredställande att några personer har ett högt saldo av ackumulerad tid. Alltför höga saldon kan tyda på en arbetssituation som kan medföra oönskade konsekvenser såsom ohälsa och negativa effekter på organisationen vid större komputtag framöver. Riktlinjer bör införas som innebär att saldon över ett visst antal timmar regleras vid bestämd avräkningstidpunkt på året. Anledningen till arbetad övertid/mertid ska anges.

Korrekt antal registrerade semesterdagar per år

Revisionen har inget att erinra på denna punkt.

Uttaga semesterdagar/Antal sparade semesterdagar

Revisionen bedömer att rutinerna för bevakning av uttag av semesterdagar i huvudsak är tillräcklig. Dock är det angeläget att verksamhetsansvarig tillser, i samband med semesterplaneringen, att den anställda minst tar ut sina lagstadgade 20 dagar årligen samt att de kontanta utbetalningarna minimeras.

Institutionsplaceringar

Enligt Socialtjänstlagen, SoL, ska kommunen sörja för barn och ungdomar som riskerar att utvecklas ogynnsamt, får det skydd och stöd som de behöver. Där så är möjligt ska detta ske i samförstånd med den unge och dess föräldrar, men i vissa fall kan tvångsåtgärder vara nödvändiga varmed lagen om vård av unga (LVU) blir tillämplig. En institutionsplacering är ett ingripande i en persons liv och resurskrävande för kommunen. Den bör föregås av en grundlig utredning som definierar vårdbehovet så att vården kan utformas på bästa sätt för den enskilde och därmed också vara effektivt.

Ur kostnadssynpunkt är det viktigt att det finns en tydlig organisation och ansvarsfördelning samt att kommunen har en egen väl fungerande verksamhet. Det är också angeläget att kommunen gör ekonomiskt och kvalitetsmässigt fördelaktiga upphandlingar med institutioner för placeringar.

Med utgångspunkt från kontrollmålen gör vi följande bedömningar:

- Vi bedömer att organisation och ansvar avseende institutionsplaceringar är tydlig och ändamålsenlig.
- Det är tillfredsställande att ett ledningssystem är framtaget. Vi rekommenderar nämnden att säkerställa att detta blir kompletterat med kvalitetsmål. Nämnden bör överväga att utveckla resultatmålen avseende institutionsplaceringar.
- Det är positivt att det pågår ett arbete att ta fram en förvaltnings- och sektorsövergripande strategi för det förebyggande arbetet. Nämnden bör överväga att utveckla resultatmålen avseende det förebyggande arbetet.
- Vi konstaterar att det finns ett varierat utbud av såväl interna som externa öppenvårdsinsatser.
- Vi konstaterar att vid en jämförelse av den totala kostnaden för barn- och ungdomsvård 2009 ligger Klippan lika med snittkostnaden i Skåne län.
- Det är tillfredsställande att förvaltningen tagit fram en riktlinje för arbetet med barn och ungdom. Nämnden bör säkerställa att implementering och tillämpningen av

riktlinjen säkerställs. Vi rekommenderar nämnden att se till att riktlinjen kompletteras med de rutiner som ännu inte är framtagna.

- Det sker idag varken uppföljning av antal sammanbrott i placering eller av det långsiktiga resultatet för placerade barn/unga vilket inte kan bedömas vara tillfredsställande. Vi rekommenderar nämnden att säkerställa såväl den kortsiktiga som långsiktiga uppföljningen av institutionsplaceringar.

Sammanfattningsvis bedömer vi att socialnämnden till stora delar säkerställer att insatsen institutionsplacering av barn och ungdomar används på ett effektivt och ändamålsenligt sätt

Övrigt

Vi har på sedvanligt sätt tagit del av kommunstyrelsens och nämndernas protokoll.

Vi har under året haft sammanträde med kommunfullmäktiges presidium varvid information har lämnats angående avrapporterade och kommande granskningar.

Vi har sammanträffat med berörda förtroendevalda och anställda företrädare för nämnderna varvid vi har delgivit våra synpunkter och bedömningar med anledning av granskningarna.

Revisorerna har under året deltagit i utbildning inom olika områden som berör den kommunala revisionen.

Ekonomiskt utfall för revisorerna

Kostnaderna för revisorernas verksamhet har uppgått till 640 tkr. Ett resultat redovisas i enlighet med budget.

Revisorerna har som sakkunnigt biträde anlitat PwC.